

ZAPOTRZEBOWANIE NA KWALIFIKACJE I KOMPETENCJE ZAWODOWE NA MAZOWIECKIM RYNKU PRACY

Powiat radomski

**Badanie realizowane
na zlecenie:**

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
ul. Młynarska 16
01-205 Warszawa

**Wykonawca
badania:**

44-206 Rybnik
ul. Kowalczyka 17
tel. 32 422 17 07
biuro@biostat.com.pl

Autorzy raportu:

Bartosz Olcha – kierownik projektu
dr Małgorzata Zofia Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Marian Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Ewa Tkocz-Piszczyk – członek zespołu badawczego
Jakub Galeja – członek zespołu badawczego
Rafał Piszczyk – członek zespołu badawczego
Barbara Gorzawska – członek zespołu badawczego
Jeremiasz Pilarz- członek zespołu badawczego

Termin realizacji:

wrzesień – grudzień 2017 r.

Informacje nt. badania

Podstawowym celem zrealizowanego badania była charakterystyka popytu na pracę na poziomie powiatów i województwa mazowieckiego z wyodrębnieniem różnych źródeł danych, zestawienie informacji pochodzących z tych źródeł, wskazanie na różnice i podobieństwa między nimi, interpretacja różnic.

W toku realizacji badania poszukiwano odpowiedzi na pięć głównych pytań sformułowanych na etapie konceptualizacji projektu:

1. Na jakie zawody jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
2. Na jakie kwalifikacje zawodowe jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
3. Na jakie kompetencje jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
4. W jakich branżach jest największy a w jakich najmniejszy popyt na pracę w poszczególnych powiatach i województwie?
5. Jakie jest zróżnicowanie w zakresie popytu na pracę pomiędzy powiatami?

W niniejszym opracowaniu znajdują się wyniki analizy ogłoszeń o wolnych miejscach. Ogłoszenia pozyskane zostały z publikatorów zewnętrznych (strony internetowe, tytuły prasowe) oraz pozyskane bezpośrednio z zasobów Powiatowego Urzędu Pracy. Analiza objęła ogłoszenia opublikowane w okresie: 1.09.2017 r. – 31.10.2017 r.

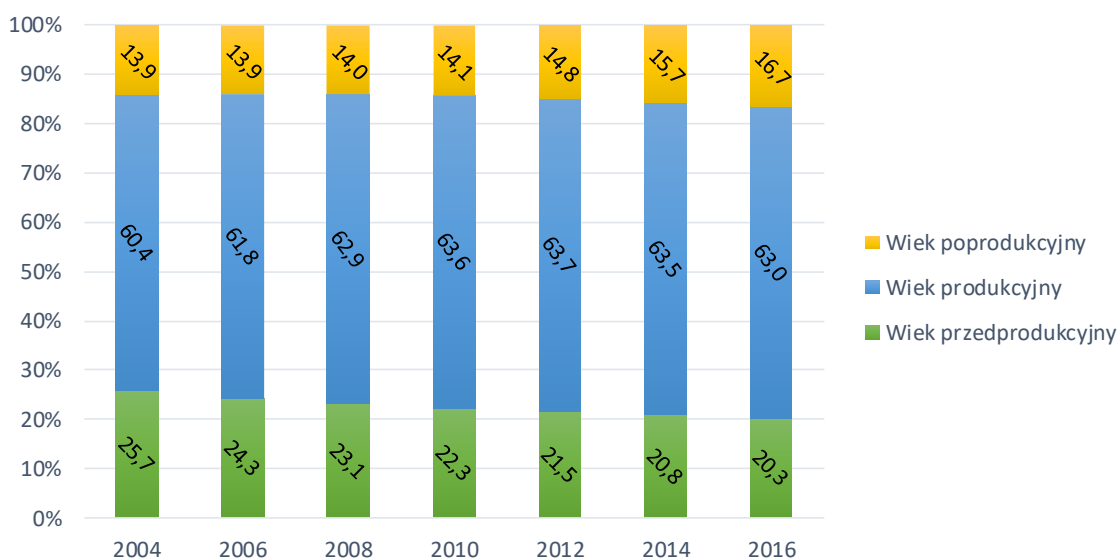
Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT. Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku analizy powiatowej.

Charakterystyka powiatu

Powiat radomski rozciąga się na powierzchni ok. 1530 km², a w jego skład wchodzi łącznie trzynaście gmin (jedna miejska, dwie miejsko-wiejskie oraz dziesięć gmin wiejskich), odpowiednio: Pionki (gmina miejska), Iłża (gmina miejsko-wiejska), Skaryszew (gmina miejsko-wiejska), Gózd (gmina wiejska), Jastrzębia (gmina wiejska), Jedlińsk (gmina wiejska), Jedlina-Letnisko (gmina wiejska), Kowala (gmina wiejska), Pionki (gmina wiejska), Przytyk (gmina wiejska), Wierzbica (gmina wiejska), Wolanów (gmina wiejska), Zakrzew (gmina wiejska).¹

Powiat jest zamieszkiwany przez 151630 mieszkańców, z czego 75565 stanowią mężczyźni a 76065 kobiety. Jest to obszar o niskiej gęstości zaludnienia (99 osób/km²). Populacja mieszkańców powiatu od roku 2004 do roku 2016 utrzymuje się na stałym poziomie. Jednocześnie powiat cechuje dodatni przyrost naturalny kształtujący się na poziomie 71.

Rysunek 1. Procentowy skład ludności powiatu radomskiego (2016)

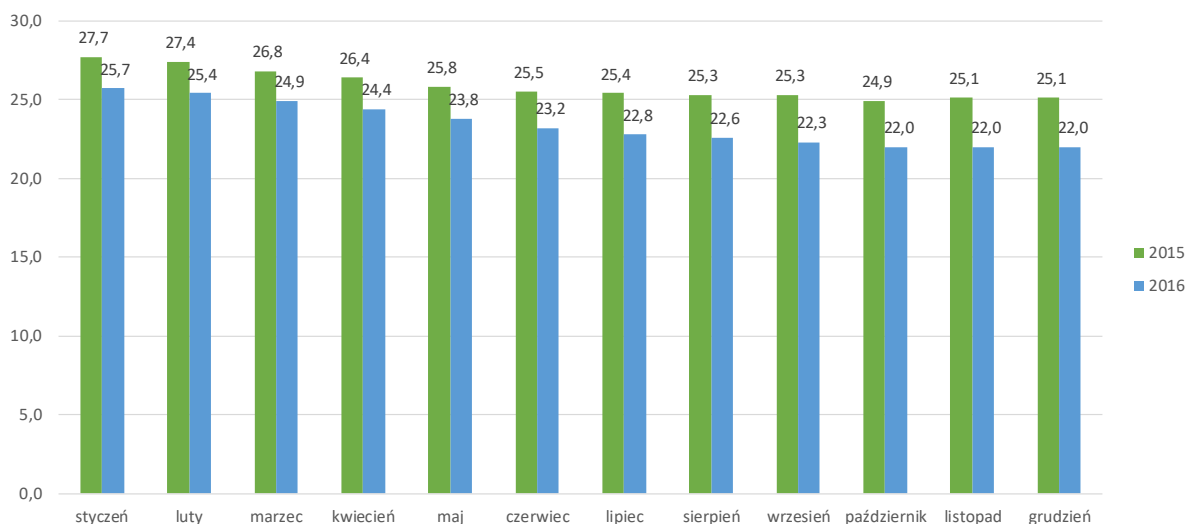
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Dane wskazują ponadto, że ponad 63% mieszkańców powiatu jest w wieku produkcyjnym, 20% w wieku przedprodukcyjnym, a 17% w wieku poprodukcyjnym. Większość populacji powiatu stanowią zatem osoby aktywne na rynku pracy. W zakresie migracji ludności, w roku

¹ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016 r

2016 zarejestrowano 1371 zameldowań w ramach ruchu wewnętrznego oraz 1357 wymeldowań. W wyniku tych ruchów, saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu radomskiego 14². Saldo migracji zagranicznych w 2016 roku w powiecie radomskim wyniosło natomiast 9.³

Rysunek 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie radomskim

Jak wynika z analizy rynku pracy na 1000 mieszkańców pracuje 99 osób. Jest to wskaźnik mniejszy od danych dla województwa mazowieckiego oraz danych krajowych. Wśród osób pracujących 52% stanowią kobiety, zaś 48% mężczyźni. Powiat radomski charakteryzuje się wyższą stopą bezrobocia (22,0%) w porównaniu do danych dla województwa mazowieckiego (7,0%). Przeciętne wynagrodzenie brutto wynosi 3276,95⁴.

² Tamże

³ Tamże

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016

Struktura ofert pracy objętych analizą

Pierwszym etapem analizy zgromadzonych ogłoszeń o wolnych miejscach pracy była charakterystyka branżowa podmiotów, które w badanym okresie poszukiwały pracowników. Ogółem analizą objęto 191 ogłoszeń (110 ogłoszeń z publikatorów i 81 ogłoszeń z PUP). 73,3% zgromadzonych ogłoszeń pochodziło bezpośrednio od pracodawców, źródłem 15,7% ofert były agencje zatrudnienia. W przypadku pozostałych ofert nie udało się zidentyfikować podmiotu. Szczegółowe dane uwzględniające podział na źródło ogłoszenia przedstawione zostały w poniższej tabeli. Z zestawienia wynika, że w okresie objętym badaniem największym potencjałem zatrudnieniowym w powiecie radomskim charakteryzowały się branże: Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe; Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.

Analiza struktury ogłoszeń o wolnych miejscach pracy w podziale uwzględniającym źródło pochodzenia oferty wykazała ponadto, że pracowników za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwały przede wszystkim podmioty związane z przetwórstwem przemysłowym, oraz handlem i naprawą pojazdów samochodowych. Wśród ogłoszeń internetowych/prasowych największe odsetki pochodziły od podmiotów działających w obszarach związanych z działalnością w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca handlem i naprawą pojazdów samochodowych, przetwórstwem przemysłowym oraz działalnością finansową i ubezpieczeniową.

Tabela 1. Struktura ofert objętych analizą

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=80]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=104]	Ogółem [%; N=184]
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	23,8%	19,2%	21,2%
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12,5%	26,0%	20,1%
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	26,2%	13,5%	19,0%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,0%	13,5%	7,6%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	5,0%	7,7%	6,5%

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=80]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=104]	Ogółem [%; N=184]
Sekcja F – Budownictwo	7,5%	4,8%	6,0%
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8,8%	2,9%	5,4%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5,0%	2,9%	3,8%
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,2%	3,8%	2,7%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	6,2%	0,0%	2,7%
Sekcja P – Edukacja	0,0%	3,8%	2,2%
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,5%	0,0%	1,1%
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,0%	1,0%	0,5%
Sekcja J – Informacja i komunikacja	0,0%	1,0%	0,5%
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1,2%	0,0%	0,5%

Zapotrzebowanie na zawody

Na potrzeby niniejszego opracowania zawody wymienione w ogłoszeniach o wolnych miejscach pracy zagregowane zostały do wielkich grup zawodów. W powiecie radomskim najczęściej ogłoszeń dotyczyło poszukiwania w grupach: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; pracownicy usług i sprzedawcy; operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; pracownicy wykonujący prace proste.

Analiza struktury ogłoszeń w podziale źródłowym wykazała również, że za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwani byli przede wszystkim pracownicy usług i sprzedawcy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. Ogłoszenia pochodzące z publikatorów najczęściej zawierały oferty pracy dla robotników przemysłowych i rzemieślników oraz pracowników usług i sprzedawców.

Tabela 2. Zapotrzebowanie na zawody

Nazwa grupy wielkiej	Struktura ofert z PUP [%; N=81]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=110]	Ogółem [%; N=191]
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	27,2%	24,5%	25,7%
pracownicy usług i sprzedawcy	27,2%	21,8%	24,1%
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	17,3%	10,0%	13,1%
pracownicy wykonujący prace proste	16,0%	7,3%	11,0%
pracownicy biurowi	4,9%	11,8%	8,9%
specjaliści	2,5%	13,6%	8,9%
technicy i inny średni personel	4,9%	9,1%	7,3%
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,0%	1,8%	1,0%

Zapotrzebowanie na kwalifikacje

Ogłoszenia w wolnych miejscach pracy zanalizowano także pod kątem ich zawartości. Informacja o doświadczeniu zawodowym pojawiła się w przypadku 29,8% ogłoszeń (38,2% ogłoszeń z publikatorów i 18,5% ogłoszeń z PUP). Z tej puli 64,9% ofert pracy zawierało wymóg doświadczenia na podobnym stanowisku. Konieczność posiadania doświadczenia branżowego została wyartykułowana w treści 14% ogłoszeń. Dodatkowo zauważyć należy, że w przypadku 21,1% ogłoszeń pracodawcy jasno określili, że jakiegokolwiek doświadczenie (branżowe lub na podobnym stanowisku) nie jest wymagane.

Tabela 3. Wymagane doświadczenie

Wymagane doświadczenie	Struktura ofert z PUP [%; N=15]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=42]	Ogółem [%; N=57]
Doświadczenie na podobnym stanowisku	86,7%	57,1%	64,9%
Doświadczenie w branży	6,7%	16,7%	14,0%
Nie wymagane	6,7%	26,2%	21,1%

Informacja o wymaganym stażu pracy pojawiła się w przypadku 10,5% ogłoszeń (10,9% ogłoszeń z publikatorów i 9,9% ogłoszeń z PUP). Spośród ogłoszeń, w których wspomniany został staż pracy, 90% ofert zawierało zapis o konieczności posiadania stażu pracy. W przypadku pozostałych ofert, pochodzących wyłącznie z publikatorów, autor ogłoszenia zawarł w ich treści zapis potwierdzający, że staż pracy nie jest wymagany. Średni wymagany staż pracy wyniósł 2,1 lat.

Tabela 4. Wymagany staż pracy

Wymagany staż pracy	Struktura ofert z PUP [%; N=8]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=12]	Ogółem [%; N=20]
Wymóg stażu pracy	100,0%	83,3%	90,0%
Nie wymagany staż pracy	0,0%	16,7%	10,0%

W 13,1% spośród zgromadzonych ogłoszeń, w tym wyłącznie w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów, pojawiła się informacja dotycząca pożądanego wykształcenia. Podmioty poszukujące pracowników relatywnie najczęściej oczekiwały ukończonej szkoły średniej i wykształcenia średniego ogólnokształcącego.

Tabela 5. Wymagane wykształcenie

Wymagane wykształcenie	Ogółem [%; N=25]
ukończona szkoła średnia - bez sprecyzowania	28,0%
średnie ogólnokształcące	24,0%
średnie techniczne	16,0%

zasadnicze zawodowe	16,0%
wyższe magisterskie	12,0%
wyższe lekarskie	4,0%

Informacja na temat oczekiwanej znajomości języka lub języków obcych odnotowana została w przypadku 7,3% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (9,1% ogłoszeń z publikatorów i 4,9% ogłoszeń z PUP). Analiza ofert wykazała, że od kandydatów do pracy najczęściej oczekiwano znajomości języka angielskiego. W pozostałych ogłoszeniach pojawiły się wymogi w zakresie opanowania języków niemieckiego, francuskiego. W poniższej tabeli wartości procentowe nie sumują się do 100%. Wynika to z faktu, iż w 1,6% przypadków (N=3) wskazano więcej niż jeden wymagany język obcy.

Tabela 6. Wymagane języki obce

Wymagana znajomość języka obcego - język	Struktura ofert z PUP [%; N=4]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=10]	Ogółem [%; N=14]
Język angielski	75,0%	80,0%	78,6%
Język niemiecki	0,0%	40,0%	28,6%
Język francuski	0,0%	10,0%	7,1%
Nie sprecyzowano*	25,0%	0,0%	7,1%

**Nie sprecyzowano - pracodawca poszukiwał kogoś ze znajomością języka obcego, jednakże nie określił o jaki język chodzi*

Zbadano również jak w zgromadzonych ofertach pracy przedstawia się rozkład dotyczący uprawnień do kierowania pojazdami. 7,3% ogłoszeń zawierało informację o wymogu posiadania prawa jazdy. W trakcie analizy materiału ustalono, że wśród najczęściej wymaganych kategorii znalazły się prawo jazdy kategorii B i B1 oraz kategorii B+E, C+E, D+E. Ze względu na niewielką liczbę obserwacji pochodzących z powiatowego urzędu pracy (2 oferty) odstąpiono od analizy ogłoszeń w podziale uwzględniającym źródło oferty.

Tabela 7. Wymagana kategoria prawa jazdy

Wymagane prawo jazdy	Ogółem [%; N=14]
Prawo jazdy kategorii B, B1	78,6%
Prawo jazdy kategorii B+E, C+E lub D+E	14,3%
Prawo jazdy kategorii C, C1	7,1%

W 8,4% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (11,8% ogłoszeń z publikatorów i 3,7% ogłoszeń z PUP) pojawiły się dane na temat wymaganych kwalifikacji i uprawnień zawodowych. W powiecie radomskim do najczęściej wymaganych kwalifikacji zaliczyć należy do kierowania wózkiem widłowym (wymieniane wyłącznie w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów); elektryczne (wymieniane tylko w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów). Ponadto, 6,8% ofert pracy (10,9% ofert z publikatorów i 1,2% ofert z PUP) zawierało informacje o innych wyma-

ganiach stawianych kandydatom (m.in. licencje, kursy). Wymieniano tutaj najczęściej książeczkę sanitarno-epidemiologiczną oraz kartę kierowcy wraz ze świadectwem kwalifikacji zawodowej.

Tabela 8. Inne wymagania

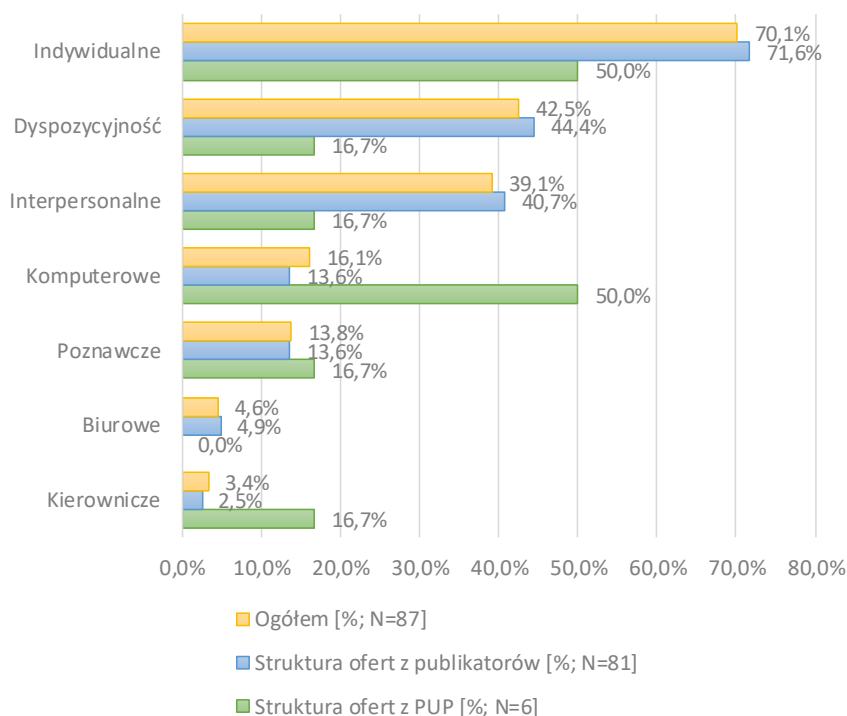
Wymagane/mile widziane kwalifikacje/uprawnienia zawodowe	Odsetek ofert [%]	Inne wymagania (wymagane/mile widziane licencje, ukończone kursy)	Odsetek ofert [%]
Do kierowania wózkiem widłowym	50,0%	Książeczka sanitarno - epidemiologiczna	76,9%
Elektryczne	18,8%	Karta kierowcy, świadectwo kwalifikacji zawodowej	15,4%
Diagnosty technicznego/samochodowego	6,2%	kurs na podest ruchomy	7,7%
Do obsługi maszyn/urządzeń	6,2%	-	-
Do pracy na wysokości	6,2%	-	-
Spawacza/pilarza	6,2%	-	-
Obsługa skanera ręcznego	6,3%	-	-
Znajomość procesu kontroli jakości	6,2%	-	-

Zapotrzebowanie na kompetencje

Kompetencje w ostatnich latach zdecydowanie zyskały na znaczeniu. Podmioty poszukujące pracowników w powiecie radomskim umieściły informację na temat oczekiwanych kompetencji w 45,5% ogłoszeń (73,6% ogłoszeń z publikatorów i 7,4% ogłoszeń z PUP). Od kandydatów oczekuje się przede wszystkim kompetencji indywidualnych, w skład których wchodzi m.in. zaangażowanie, dokładność, samodzielność, pozytywne nastawienie do pracy, czy odporność na stres.

Poszczególne kompetencje najczęściej wymieniane w ogłoszeniach to dyspozycyjność czasowa, zaangażowanie i dokładność, staranność, skrupulatność.

Rysunek 3. Zapotrzebowanie na kompetencje

Pogłębiona analiza wymogów dotyczących dyspozycyjności ujawniła, że oczekiwano tutaj przede wszystkim dyspozycyjności czasowej związanej z elastycznością czasu pracy.

Oferowane warunki zatrudnienia

Analizą objęto także informacje najistotniejsze z punktu widzenia osób poszukujących pracy, dotyczące proponowanej formy zatrudnienia, wymiaru czasu pracy, wynagrodzenia i innych korzyści pozapłacowych. 74,9% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (63,6% ogłoszeń z publikatorów i 90,1% ogłoszeń z PUP) zawierało informację na temat ofertowanej formy zatrudnienia. 86,7% z nich dotyczyło zarobkowania na podstawie umowy o pracę. Propozycję umowy cywilno-prawnej (zlecenie, o dzieło) zidentyfikowano w 13,3% przypadków, w tym zdecydowanie częściej w treści ogłoszeń pochodzących z publikatorów.

Tabela 9. Proponowana forma zatrudnienia

Proponowana forma zatrudnienia	Struktura ofert z PUP [%; N=73]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=70]	Ogółem [%; N=143]
umowa o pracę tymczasową	74,0%	8,6%	42,0%
umowa o pracę bez określenia rodzaju	5,5%	58,6%	31,5%
umowa cywilno-prawna (o dzieło, zlecenie)	1,4%	25,7%	13,3%
umowa o pracę na czas określony	11,0%	2,9%	7,0%
umowa o pracę na czas nieokreślony	4,1%	4,3%	4,2%
umowa o pracę na okres próbny	4,1%	0,0%	2,1%

Podmioty poszukujące pracowników proponowały zwykle zatrudnienie w wymiarze pełen etat. Oferty pracy w wymiarze części etatu stanowiły 5,0% ogółu. Należy także zaznaczyć, że jakakolwiek informacja na temat proponowanego wymiaru zatrudnienia dotyczyła 62,8% zgromadzonych ofert (39,1% ofert z publikatorów i 95,1% ofert z PUP).

Tabela 10. Proponowany wymiar zatrudnienia

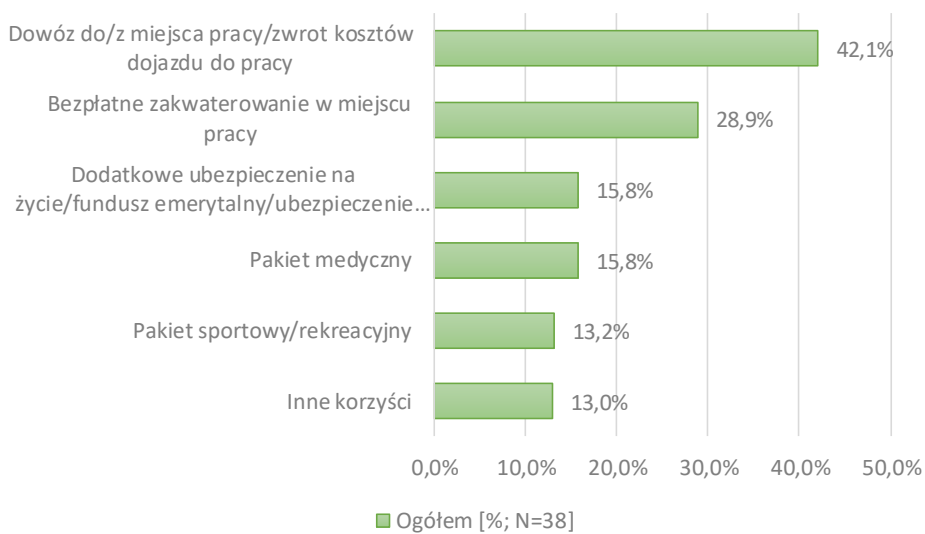
Proponowany wymiar zatrudnienia	Struktura ofert z PUP [%; N=77]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=43]	Ogółem [%; N=120]
Pełen etat	98,7%	83,7%	93,3%
Część etatu	1,3%	11,7%	5,0%
Inne	0,0%	4,6%	1,6%

W treści 50,8% ogłoszeń (14,5% ogłoszeń z publikatorów i 100,0% ogłoszeń z PUP) odnotowano kwotę proponowanego wynagrodzenia. Na podstawie zgromadzonych ofert ustalono kwotę średniego wynagrodzenia. W powiecie radomskim wyniosła ona 2262,59 złotych.

Pracodawcy coraz częściej korzystają z możliwości zapewnienia swoim pracownikom dodatkowych korzyści pozapłacowych. Zaliczyć można do nich m.in. pakiety medyczne i rekreacyjne,

dofinansowanie szkoleń, dodatkowe ubezpieczenia i pakiety socjalne. W treści 19,9% zgromadzonych ogłoszeń pojawiły się informacje o dodatkowych korzyściach związanych z zatrudnieniem. Najczęściej oferowano: dowóz do/z miejsca pracy/zwrot kosztów dojazdu do pracy; bezpłatne zakwaterowanie w miejscu pracy; pakiet medyczny; dodatkowe ubezpieczenie na życie/fundusz emerytalny/ubezpieczenie grupowe. Ze względu na niewielką liczbę obserwacji pochodzących z powiatowego urzędu pracy (2 oferty) odstąpiono od przedstawienia wyników w podziale uwzględniającym źródło oferty.

Rysunek 4. Najczęściej proponowane korzyści pozapłacowe

Perspektywa ponadlokalna

Na tle pozostałych podregion Radomski wyróżnia się szczególnie wysokim potencjałem zatrudnienia w handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Najbardziej poszukiwanymi pracownikami są natomiast pracownicy usług i sprzedawcy.

Tabela 11. Perspektywa ponadlokalna

Podregion	Liczba ofert pracy objętych analizą	Sekcja z największym potencjałem zatrudnienia	Najbardziej poszukiwana grupa wielka zawodów
Warszawa	4542	budownictwo	Pracownicy
Radomski	1916	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Warszawski Wschodni	2365	przetwórstwo przemysłowe	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Warszawski Zachodni	4223	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Ciechanowski	1719	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Płocki	1070	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Ostrołęcki	1433	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Siedlecki	1267	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy